

Asia: D6L56D3-22

Kansallinen raportti - YK:n ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallisen määräaikaistarkastelun (UPR) neljäs tarkastelukierros

Lausunnonantajan lausunto

1. Miten edellisen UPR-tarkastelun suositusten täytäntöönpano on onnistunut ja mitä täytäntöönpanotoimia olisi hyvä raportissa tuoda esille?

Suomen World Vision (SWV) kiittää saadessaan antaa kommenttinsa Suomen UPR-määräaikaistarkastelun maaraporttiin.

Suomen raportoimat toimenpiteet ihmisoikeuksien syrjimättömäksi toteutumiseksi ovat kattavia, mikä vahvistaa Suomen asemaa globaalina ihmisoikeustoimijana. Raportista käy hyvin ilmi ”oppivan kansakunnan” periaate, jossa myös haasteet otetaan mahdollisuuksina entistä paremman ihmisoikeuspolitiikan ja toimenpiteiden toteuttamiseksi.

SWV haluaa kiittää Suomea ilmasto- ja ympäristökysymysten sekä kestäväen kehityksen tavoitteiden sitomista ihmisoikeuksiin. Tulevaisuuden lapsien ihmisoikeudet joko vahvistuvat tai heikkenevät luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden mukaan. Toivomme, että nämä kysymykset linkitettyä rauhan ja turvallisuuden tematiikkaan ovat Suomen ihmisoikeusneuvoston jäsenyyden aikana (2022-2024) ihmisoikeusperustaisen ulkopoliittikan keskiössä. Ylivaalikautiset ihmisoikeustavoitteet tulee säilyttää myös tulevien hallitusten agendalla pitkäkestoisesti.

2. Mitkä ovat sellaisia yleisempiä ihmisoikeuksiin liittyviä teemoja, joissa Suomi on onnistunut tai jotka kaipaavat lisähuomiota?

Suomen World Vision (SWV) kiittää, että Suomi on kiinnittänyt huomiota sekä Suomeen saapuvien pakolaisten, maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi. Pakolaisten oikeusapua ja oikeusturvaa parantavat lainsäädäntömuutokset ovat lisänneet maahan laillisen statuksen saavia väestöryhmiä. Lisäksi Suomi on selkeästi kieltänyt fyysisen väkivallan lapsia kohtaan, jonka seuranta ja ohjaus jatkossa sisältyvät lapsistrategiaan. Suomen ihmiskaupan vastainen toimintaohjelman mukaisesti viranomaisia koulutetaan ja poliisihallitus on perustanut vuonna 2021 valtakunnallisen ihmiskaupan vastaisen yksikön.

Eriyisessä uhatta ovat Suomeen yksin saapuneet alaikäiset lapset, joiden asemaa Suomen viranomaisjärjestelmä tukee laillisella edunvalvojalla tai edustajalla.

Edellä mainitut toimenpiteet edistävät suojelujärjestelmän piirissä olevien henkilöiden turvallisuutta, mutta SWV haluaa muistuttaa, että esimerkiksi Ukrainan kriisin vuosi Suomeen saapuva väestö ei ole kauttaaltaan virallisen suojelujärjestelmän piirissä. Tämän väestöosan riski joutua ihmiskaupan uhriksi, lasten riskit joutua väkivaltaisen kohtelun uhriksi sekä jäädä koulutustarjonnan ulkopuolelle ovat olemassa. SWV pitää tärkeänä, että Suomi pyrkii kaikkiin tavoin saavuttamaan myös tämän haavoittuvan kansanosan osaksi suojelujärjestelmää. SWV arvostaa Suomen pyrkimyksiä yksin saapuvien alaikäisten lasten turvaamistoimenpiteistä.

Suomi on selkeästi profiloitunut naisten oikeuksien kansainvälisenä toimijana, jonka fokusessa on naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan poistaminen. Suomessa valtion rahoittamat turvakotipalvelut ja raiskauskriisikeskukset tarjoavat suojaa ja välitöntä tukea lähisuhteiden väkivaltaa kohdanneille kriisitilanteissa. Tämä kuitenkin jättää ulkopuolelle ne tapaukset, jotka eivät tapahdu Suomessa, mutta jotka vaikuttavat erityisesti tyttöihin: maan rajojen ulkopuolella tapahtuva silpominen tai kunniaväkivalta. Silpomista tapahtuu Afrikan lisäksi mm. Venäjällä, sen lähimaissa, Euroopassa ja Aasiassa noin 30:ssa maassa. Ihmisoikeusneuvostossa on valmisteilla silpomisen vastainen päätöslauselma ja sen vaatimiin toimiin Suomen tulee sitoutua välittömästi. Suomen oma silpomisen vastainen lakivalmistelu on vielä kesken ja aikataulu sen valmistumiseksi on epäselvä. SWV suosittaa lakivalmistelun kiirehtimistä, jottei tämä tärkeä asia viivästyisi enempää. Kunniaväkivallan torjumisessa tulisi kiinnittää enemmän huomiota miesten ja poikien usein pakotettuun rooliin väkivallan toimijoina ja sen muuttamiseen.

SWV kiittää Suomea sitoutumisesta 0.7% kehitysaputavoitteen saavuttamiseksi. Kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään linkittyminen vaatii Suomelta sitoumusten lunastamista ja esimerkin näyttämistä, koska globaali kehitys viittaa sääntöpohjaisuuden murentamisen suuntaan. Kehitysrahoitus on vahva osoitus ihmisoikeusperustaisesta ulkopoliitikasta, jonka suunnannäyttäjänä Suomi on jo vuosikymmenien ajan halunnut toimia. Ihmisoikeusperustainen kehitysrahoitus tukee muuta esim. kaupallista yhteistyötä vakauttamalla toimintaympäristöjä demokratian keinoin, sen vuoksi Suomen ei tule vähentää varsinaiseen kehitysyhteistyöhön tarkoitettua ODA-rahoituksen määrää muiden ajankohtaisten rahoitustarpeiden hoitamiseksi.

Suomen tulee jatkossakin toiminnallistaa vammaisten henkilöiden oikeuksia kokonaisvaltaisesti, esim. fyysisten esteiden lisäksi myös institutionaalisten ja asenteellisten esteiden poistamista.

3. Vapaamuotoiset kommentit (esimerkiksi raporttiluonnoksesta)

Suomen World Visionin kommentit kokonaisuudessaan kohdissa 1-2.

Leino-Nzau Katri

Suomen World Vision - Ohjelmajohtaja, kehitysyhteistyön ja humanitaarisen
avun yksikkö